

FELSZÓLALÁSOK

AZ ERDÉSZET ÉS A FAIPAR MÁRCIUSI TUDOMÁNYOS ÜLÉSÉN

A több szekcióban, két napon át tartott tudományos ülés második délutánján a hallgatóságnak adott szót a rendezés. *Dr. Csontos Gyula* soros elnökként nyitotta meg a felszólalások sorát. Megnyitóját, majd végül zárszavát, a kettő között pedig a hallgatóság részéről kinyilvánítottakat csupán a lényegre terjedően — rövidítve — a következőkben adjuk közre.

Dr. Csontos Gyula, FAGOK:

A kutatóintézetek, az Erdészeti és Faipari Egyetem kutatói, oktatói az elmúlt másfél napon hat szekcióban több mint 100 előadással adtak számot az elmúlt év tudományos kutatási eredményeiről. A kutatás nem öncélú, hanem eredményeivel az erdészet és elsődleges faipar fejlesztési és gazdálkodási problémáinak megoldásához alapokat adó tevékenység. Eredménye a mindennapi gazdálkodási feladatoknak javuló ellátásában kell, hogy megmutatkozzék. Fontos, hogy a szakemberek a lehető legrövidebb úton és időben ismerjék meg a kutatók ajánlásait. A lezajlott ülőszak a tudomány és gyakorlat kapcsolatának nagyon hasznos formája. Az előadásoknak elsődleges célja volt felhívni a figyelmet, s akit egy-egy téma közelebbről érdekel, az tudja, kit keressen, hogy bővebb, teljes körű tájékozódást szerezhessen. Az elmúlt évben a gyakorlatban dolgozó szakemberek sok helyütt és sok alkalommal bírálták a kutatást, mondván, hogy nem segíti szükséges mértékben eredményeivel az előttünk álló feladat megoldását. Most módja van arra valamennyi résztvevőnek, hogy véleményét illetékes helyen nyilvánítsa. Kérem a résztvevőket, hogy éljenek bátran ezzel a lehetőséggel. Az előadók, a kutatók igénylik az elismerést is, de a kritikát is.

Béldy Miklós, Borsodi EFAG:

Életbevágó, az élethez kapcsolódó kutatásokról hallottunk és ez összhangban van a XI. pártkongresszus határozatával, amely a kutatás irányvonalát az élet közelébe fordította. A jó úton elindult egy vagy két esztendő tapasztalatai alapján azt kell kérnem a tudományos intézeteinktől, hogy a megkezdett úton menjenek tovább. Nagyon szeretnénk azonban, ha ez az út egy kicsit más irányba is haladna. Szeretném arra biztatni a kutatókat, hogy segítsék a gyakorlatban dolgozó szakembereket is kutatni. Számos kórházban, kórházi osztályon a főorvos gyógyít és közben kutat. Mindkettőt jól tudja végezni. Azt szeretném, hogy az a kapcsolat, amely kialakul a tudományos intézetek és a gyakorlat szakemberei között, a gyakorlati szakembereket is bevonná a kutatásba. Fordítva mi is minden segítséget meg akarunk adni, látva a feladatokat, amelyek előttünk állnak. Az erdőgazdaság életében tulajdonképpen minden fontos — a maggazdálkodás, a fatermesztés, az erdőhasználat, a fafeldolgozás — és ebből a komplex nézőpontból kell nekünk, gyakorlati szakembereknek a kutatást értékelni. Szeretnénk, ha az összehangolt kutatás országos egységet lenne képes megteremteni. Nagyobb egységet a fatermesztés műszaki fejlesztésében. Esetleg tájanként legyen egységes a fatermesztési kutatás, amelyik segít a csemetetermelés, az erdősítés megoldásában, majd to-

vább az erdőhasználatban. A kutatás egységessége után a szakma egységesen léphetne fel a műszaki fejlesztés kérdéseiben és ugyanígy a fafeldolgozási ágazatban is. A szakma gyakorlata tudja, hogy merre kellene haladni, azonban ahhoz, hogy valóban helyes úton járhasson, szüksége van egy olyan társadalmi összefogásra, amelyik a magyar fát — mint nyersanyagot — segít hasznosítani. Ebben nagyon fontos időszaknak érzem az elkövetkezőt: hiánnyal kell számolnunk, s a hiánygazdálkodás már nagyon sok kérdés megoldását segítette elő ebben az országban. A MÉM-nek nagy gyakorlata van ebben és elsősorban ez az a dolog, ami miatt én lámpalázzal ugyan, de idejöttem. A sertéskérdés úgy oldódott meg, hogy nem volt sertéshús és akkor jött a sertésprogram. Amikor nem volt tej, akkor következett a szarvasmarha-program. Most valami olyasmi következik, hogy nem lesz fa, s reméljük, hogy elkövetkezik a faprogram. Az itt elhangzott előadások nagyon világosan rámutattak arra, hogy mi tudjuk, mit kell tennünk, csak pl. hiába hallgatok egy előadást az aprítéktermelésről, ha nem tudok az aprítékkal mit tenni. Tudnék aprítékot termelni, de kellene egy olyan ipari bázis — takarmány-élesztő, furfúrol vagy valamilyen más kémiai feldolgozás, egyéb műfagyártás —, amelyben ez a nyersanyag hasznosítható lehetne. Nem hallottam a fűtésről, pedig a fa arra is alkalmas. Amit mi nem tudunk, azt azért nem tudjuk megfelelőképpen hasznosítani, mert hiányzik az a biztatás, amely kényesítő körülmények folytán, esetleg a közeljövőben központi intézkedéssel, az egész magyar társadalom összefogásával megoldódhat.

Kiss János, FAGOK:

Nagyon jól hatott rám az, hogy az elhangzott előadások mind a gyakorlati étellel kapcsolatosak. Ez korábban mindig vitatott volt. Az előadások mind olyanok voltak, amik a gyakorlati élet különféle problémáit jelezték. Az lenne a kérés a gyakorlat részéről, hogy az itt elhangzott előadások a szakfolyóiratokban legyenek hozzáférhetőek, hogy ezeket a műszaki megoldásokat a nagyközönség, a szakmai társadalom megismerje.

A hazai favagyonnak komplex hasznosításával messzemenően egyetértek, mert ez úgyszólván elsőrendű feladatunk. Hogy ez megvalósuljon, mindenképpen új faválasztékot kell a feldolgozásba bevenni, ez pedig a külföldi tapasztalatok alapján nem más, mint az erdei, illetve fűrészipari apríték. Erről sok előadás elhangzott, sok folyóiratban publikáltuk már ezt a problémát, de úgy érzem, a mai napon egy egész összefoglaló anyagot kaptunk ezzel kapcsolatban. Én remélem azt, hogy az itt elhangzott előadások elő fogják segíteni a fafeldolgozás fejlesztésének a következő ötéves tervben maradéktalan megoldását. Amit még megemlíthetek az az, hogy az egyetemen és a Faipari Kutatóintézetben folyó kutatásokat egyeztetni, illetve koordinálni kellene. Vannak olyan témák, amelyeknek az összehangolása még nagyobb kutatási eredményeket hozhatna és ezeket a gyakorlati emberek az eddigieknél még jobban tudnák hasznosítani.

Gönczöl Imre, ERFATERV:

Nagyon szerencsésnek tartom, hogy ilyen röviden, mintegy felvillantva egy-egy témát, nagyon sok témáról hallhattunk érdekes előadásokat. Mint faiparral foglalkozó, a fafeldolgozási szekcióban elhangzott előadásokat hallgattam végig. Nagyon kedvező volt, hogy igen széleskörűen, mind a fűrésziparral, mind a lemeziparral, mind a fa kémiai feldolgozásával kapcsolatban

hallhattunk a pillanatnyi kutatási helyzetről, elképzelésekről, amelyek biztos, hogy a jövőben hasznosan fognak hozzájárulni egy-egy szakágazatnak a fejlődéséhez.

A tervezésnek aprópénzre kellene váltania a kutatást. Meg kell mondanom, hogy kevés kutatási eredményt hasznosítunk a tervezés során. Ez nemcsak a kutatóknak, hanem a tervezőknek is mulasztása. A kutatás általában előre mutat és hasznosíthatósága csak később válik lehetővé. Amit most akarunk hasznosítani, azt régebben kellett volna kutatni, vagy lehet, hogy kutatunk is, csak éppen feledésbe merült. Az egyes kutatási szervek vezetői ismertették azokat a területeket, ahol kutatás folyik, illetve a jövőben fog folyni. Nagyon sok ismerős témát hallottam, és őszintén szólva volt egy olyan érzésem, hogy egyiket-másikat már legalább 20 éve kutatjuk. Nem tudom, hogy amit 20 éve kutatunk, aktuális-e még vagy sem. Talán érdemes lenne visszatekinteni egy-egy területen, realizálódtak-e a kutatások, ha nem miért nem, mert az az érzésem, hogy van olyan dolog, amit nem szabadna kutatni, mert kevés a remény a megoldásra. Van, amit csak át kellene venni máshonnan. Ezek persze nehéz kérdések és a kívülálló könnyen mondhatja, de megindokolni nem tudja. Csak van egy ilyen érzése. A kutatási intézményekkel együttműködési szerződésünk van, de minden lehetőség ellenére sem élünk vele. Hivatkozunk a rohanó életre, a 130, meg 150%-os teljesítésekre, amelyeket kénytelenek vagyunk magunkból kipréselni, de úgy érzem, ez olcsó kifogás. Azt tűztem ki most célul magam elé, hogy mint technológus konzultálok azokkal, akik kutatnak, mert több szem többet lát. Ha emberi kapcsolataink nem lennének, akkor nem is nagyon tudnánk egymásról. Ezen változtatni kell, mert erre mind a kutatónak, mind a felhasználónak szüksége van. Nagy örömmel hallottam *Vida* elvtársnak az előadását, aki bizony szép számmal hozott példát arra hogy a kutatási eredményeket hasznosították. Úgy érzem, hogy nekünk is fel kell zárkóznunk ezen a területen.

Erdős László, ÁGOK:

Az elhangzott előadások az életből vett aktuális kérdésekkel foglalkoztak és színvonalukban ugyancsak kiemelkedőek voltak. Szükséges is, hogy a gyakorlat emberei betekintést kapjanak a kutatóintézet munkájába, eredményeibe és a fejlesztés kérdéseibe. Magam a mezőgazdasági szektorban folytatott erdőgazdálkodás részéről szeretném azokat a gondokat elmondani, amiben a kutatás jövőbeni segítségét kérnénk. Az állami gazdaságok és a termelőszövetkezetek jelentős népgazdasági beruházásokat kaptak. Az erdőtelepítés mezőgazdasági területeken már jó pár ötéves terv időszaka alatt folyik, évi 250—300 milliós célcsoportos hitel felhasználásával és egymaga a cellulózníár-program megközelítőleg 1 milliárd beruházást igényelt. A cellulózníár-program 1966-ban indult és 12 év elteltével szeretnék a mezőgazdasági szektorok ismerni a nyárasok véghasználatával kapcsolatos elméleti kérdéseket. Szeretnék ismerni klón szerint az optimális vágáskort, a pénzügyi vagy a gazdasági vágásfordulót, a folyónövedéket, átlagnövedéket és általában a mezőgazdasági nyárasok hozadékszabályozásának elvi megoldását. Azok az állománynevelési modellek, amelyek most rendelkezésünkre állnak, a mi — szántóföldön telepített — nyárasainkra nem, illetve csak részben alkalmazhatók. Most, amikor folyik az 1981—1985. évekre a nyárfakitermelés tervezése, meglehetősen hiányoljuk, hogy ilyen adatokban nem áll rendelkezésre a megfelelő kutatási anyag.

Ha elfogadjuk a FAO Európai Gazdasági Bizottság prognózisát, egyértelműen előtérbe kerülnek az intenzív fatermesztési eljárások. Elsősorban a tápanyag-utánpótlás, a vegyszeres gyomirtás, a nyesés stb. Úgy gondolom, hogy ez az intenzív fatermesztési eljárás nem korlátozódhat csak a nyárra, hanem a fenyőre, akácra, esetleg más fajokra is kiterjeszthető. A műszaki fejlesztési kérdésekkel kapcsolatosan megjegyezném, hogy miután erdőgazdálkodásunk jellege eltérő a hagyományostól, az itt alkalmazandó műszaki fejlesztés is merőben eltérő.

A gépesítési kutatásban szeretnénk, ha a speciális, ültetvénytípusú jelleg kerülne előtérbe és vitatjuk az előadásokban elhangzott azon megállapítást, hogy a processzorok alkalmazása a 80-as években lesz csak általános vagy jellemző. Megítélésünk szerint a hazai fenyőtisztítások, növedéfkösző, illetve törzskiválasztó gyérítésekben éppúgy alkalmazhatók lennének, mint a nyár nevelővágásokban. Úgy látszik, az erdőgazdaságokat mégsem szorítja annyira a munkaerő, mert különben nem fordítanának a fenyőtisztításokban 9—10 élőmunkaórát m^3 -enként, mikor megvannak azok a gépek a világgiacon, amelyek ezekre a vékony átmérőjű állományokra már alkalmazhatók lennének. Ugyancsak lényegesnek tartjuk az aprítéktermelést, amiről sok előadás hangzott el és egyáltalán a biomaszra teljes kihasználását.

Ugyancsak igényelnénk, ha a kutatás a jövőben behatóbban foglalkozna a fatermesztés ökonómiai kérdéseivel. Konkrétabban: 1 ha telepített fenyő vagy 1 ha telepített nyár x év után hány Ft árbevételt, hozamot ad, és mennyi a ráfordítás? Ezt jó volna összevetni a szántóföldi növénytermesztés hozamaival. Különböző kataszteri tiszta jövedelem esetén melyik több, melyik kevesebb. Ismereteink szerint egy $10 m^3$ átlagnövedékű cellulóznáyras a szántóföldi növénytermesztés hozamának 70%-át produkálja. Intenzív eljárásokkal ez a $10 m^3$ tizenöt vagy akár még több is lehet. Minimális műtrágya felhasználásával a fatermesztés mennyiségét és értékét beláthatatlanul növelhetjük. Ebben a kérdésben az Agrárgazdasági Kutatóintézet igen hasznos partner lenne, kíváncsi vagyok az együttműködést megindítani. A mezőgazdasági nagyüzemek nem tudnak az Erdészeti Tudományos Intézet részére millió vagy akár több százezer forintos megrendeléseket adni, hiszen a gazdálkodásuk elaprózott, ezért kérjük, hogy ezek a kutatási témák a minisztérium részéről állami támogatásban részesüljenek. Mindamelllett szeretném megjegyezni, hogy 14 állami gazdaságban folytat az intézet fajta-összehasonlító, hálózati, állománynevelési és műtrágyázási kísérleteket és ezek vállalkozás eseténként az azzal járó veszteségeket is.

A vadgazdálkodási szekció felolvasóülésével kapcsolatban szeretném itt az erdőgazdálkodás figyelmét felhívni arra, hogy az erdőgazdálkodásnak meglehetősen komoly szerepe van a hazai vadállomány fejlesztésében, mert ma ellentétes folyamat játszódik le. Egyrészt mesterséges tenyésztéssel közel egymillió fűcáncsibét helyezünk ki a vadállomány dűsítésére, másrészt zsugorodik, csökken a vad élőhelye a nagyüzemi mezőgazdaságban. Felszámolásra kerülnek remizek, erdősávok, erdőfoltok. Újból meg kell teremteni a vad élőhelyét, s ez speciális erdőgazdálkodási, közelebbről erdőművelési feladat. Az erdőrendezőiségek az üzemtervi előírásban hozzájárulhatnak a vadgazdálkodás eredményessége növekedéséhez. A vadgazdálkodásban előállított dollár-, illetve devizakitermelés a legkedvezőbbek között szerepel (pl. a vadásztatás esetében 20—23 Ft élő vad esetében 25—30 Ft) minden importvonzalom nélkül, így a hazai vadászati, szórakozási igények kielégítése mellett jelentős a népgazdasági haszon.

Borovits Ferenc, ÁGOK Pest megyei főosztálya:

Eddig különböző előadásokon nagyon sokat hallottunk a különböző géptípusokról, gépegyedekről. Úgy vélem, jobb lenne, ha ezek után különböző technológiákról lehetne előadásokat hallani. Gyakorlatilag technológiák összehasonlítására volna igény. Azt kérném a kutatóintézetektől, hogy technológiai összehasonlítások történjenek és ne gépismertetések. Ma Magyarországon már van ŐSA-gépsor, TIMBERJACK-gépsor, BOBCAT-technológia és bemutatásra kerül az állami gazdaságokban a VALMET-féle gépsor. Érdemes lenne megvizsgálni ezeket a gépsorokat technológiailag, hogy melyik, milyen mértékben alkalmazható a mi állományviszonyainkra, melyik, milyen mértékben rugalmas, melyik tud változatos erdeinkhez alkalmazkodni. Csak példaként mondanám, hogy az ŐSA-gépsor talán a világ legjobb gépsora, ugyanakkor csak véghasználatra alkalmazható, meglehetősen méretes faállományt kíván. A TIMBERJACK-technológia már rugalmasabb, mert gyérítésekben is alkalmazható, de hibája, hogy a gazdaságossági küszöbe 15–20 ha. A VALMET-technológia rendkívül rugalmasnak ígérkezik, alkalmazható vékony és vastag állományokban, kis és nagy területeken. Ezeket csak példaként említettem, hogy érzékeltessem, valami ilyet képzelnénk és javasolnánk. A gépeket, a gépesítést megoldja helyettünk bármelyik más ország és mi válogathatunk a gépekből. Nekünk a termelést kell megoldanunk, mert ezt helyettünk senki nem teszi meg.

Zathureczky Lajos, Borsodi EFAG:

Az előttem szólók különböző újabb feladatokat róttak a tudományos intézetekre, én elsősorban szeretném megköszönni az ERTI gépkísérleti, a püspökladányi és mátrafüredi állomások által nyújtott segítséget. Munkánkban a püspökladányi állomás évtizeden keresztül segített abban, hogy az Alföldön és hullámtéren a legmegfelelőbb fafajt válasszuk és olyan technológiát alakítsunk ki, amellyel meg tudunk birkózni. A mátrafüredi állomás hajlandó volt a gépsorait átadni, azokat beüzemelni, hajlandó volt erdővédelmi vonalon és mindenben segíteni, hogy munkánkat hatékonyan teljesíteni tudjuk. A fejlődés természetesen megköveteli, hogy továbblépünk és ilyen vonatkozásban az előadások a további évekre nézve — legalábbis elméletben — megnyugtattak.

Kurdi István, Nagykursági EFAG:

Engem, mint gyakorlati szakembert kellemesen lepett meg az előadásoknak a dinamizmusa. A gyakorlat sajnos még dinamikusabban hozza a problémákat és három dologra szeretnék rátérni. Egyik az, hogy a szennyvízhasznosítás kérdése az erdészet körmére égett. Az OMMI — a mezőgazdaságnak a talajvizsgáló szerve — egyszerűen lerázta már a nyakáról, nem hajlandó tovább szakvéleményt adni a szennyvizek hasznosításáról. Az elhangzott előadásokban három is volt ebben a témában, de ezek a gyakorlat számára még nem megfoghatók. Ami a tenyészedényekben folyik, az egészen másképpen néz ki a gyakorlatban. Nekem például az egyik előadásban feltűnt, hogy a szennyvízzel öntözés nátriummal gazdagítja a talajt. Ez nagyon veszélyes, mert az elszikesedés folyamatát előidézheti. A kötött szikeseken nincsen lefolyás, a kísérletekben a hasznosítatlan szennyvíz elfolyt. Hogyha a nátriumfeldúsulás ilyen veszélyes túlfolyás esetén is, hogy fog ez kinézni a gyakorlatban? Erre most már konkrét tanácsokat, terveket az erdészettől várnak a mezőgazdasági üzemek.

Másik probléma a laskagomba-termesztés. Szolnok megyében dolgozom, a gombatermesztés szempontjából a legkedvezőtlenebb éghajlati körülmények között. A gyakorlatban itt is csak a kudarcokról tudok számot adni és ebben kellene most már egy kicsit konkrétabb segítséget kapni. A ráckevei erdészünkben 100 q tuskót beoltottunk laskagombával a 70-es évek elején és alig lett eredménye. A tiszaszőlősi csemetekertben élő tuskót oltott be az erdész és mégsincs gyakorlati eredménye. Ott van a ténylegesen sok hasznosíthatatlan mellékterméke a fatermelésnek és kellene a fehérje, kellene a gomba, a gyakorlat számára olyan technológia, amely azt megfoghatóvá tenné. Mi szívesen segítünk abban, hogy üzemi kísérletek jöjjenek létre, de most már ezt is nagyobb lépésben kellene előrevinni.

A harmadik kérdés a nemesítés. Végtelenül sürgős feladatnak tartom a populétumok értékelését. Az ERTI által létesítettek 15—20 évesek most már mindenütt az országban. Azonos eljárással létesültek és most már a vágáskor táján vannak. Éppen a napokban néztem meg a tószegi populétumot. Az üzemterv véghasználatra írja elő. A kivágás veszélye közel van hozzá és három fajta közül az 'OP—228' és '229'-es kiváló növekedést, kiváló fajtajellegeket mutat, a harmadik valószínűleg tévedésből került az 'OP'-k közé, egészen más eredményt mutat fatömegben is alakban is. Nekem, gyakorlati szakember számára nagyon tanulságos volt az 'I—214' fejlődése. A gyakorlatban leépítettük, mondván, hogy az olasznyár nem jó fajta. Anyatelepeit felhagytuk, nem foglalkoztunk vele. Most, a 17 éves olasznyárakat megnézve kellett rádöbbenem, hogy a kötött hullámtéren a legegészségesebb, legnagyobb fatömeget adó. Persze, nem olyan szép a törzsalakja, meg vastagok az ágak, de a legegészségesebb, legnagyobb fatömeget hozta létre. Az 'I—214' tehát nem elvetendő a cellulózprogram szempontjából.

Még egyet megemlítek, azt, hogy nagyon rossz a csemetekihozatalunk. Kana-dában a fenyőmagot csávázzák olyan szerrel, ami egyúttal megvédi a rovar- és gombakártevők ellen is. Hálós szerkezete van, ami rátapad a vetőmagra. Szerintük 95—100%-os megmaradást ad. A kukoricatermesztők már behozták és több száz mázsa vetőmagot ezzel a szerrel csáváznak Magyarországon. Hát indítsuk meg mi is a kísérleteket ezen a vonalon.

* * *

A hallgatóság által feltett kérdésekre az egyes érintett kutatók részletes választ adtak, megtették a szükségesnek mutatkozott kiegészítéseket, megadták a megfelelő felvilágosítást. A válaszok láthatólag kielégítették a hallgatóságot és ez felhatalmazta az elnököt a következő zárszó elmondására:

Megköszönjük a felszólalóknak és a válaszolóknak a munkáját. A tudományos ülés jelentőségét nem lehet az érdeklődők számával jellemezni, mérni, de azért az a tény, hogy a plenáris ülés idején nem jutott mindannyiunknak hely a díszteremben, s egyes szekcióüléseknél is esetenként olyan nagy volt az érdeklődés, hogy nem fértek be a terembe, mégiscsak mond valamit. Az erdészeti és faipari dolgozói érzik felelősségüket a megnövekedett feladatokban és tudják, hogy végrehajtásuk korszerűbb, tudományosan megalapozott ismeretanyagot feltételez. Ehhez az alapokat a kutatóktól várják. Soós Gábor államtitkár elvtárs előadásában meghatározta ágazatunk feladatait, amelyeknek a teljesítését joggal várja el tőlünk szocialista társadalmunk. Az elhangzott, 100-nál több előadás választ ad sok kérdésre, de további igény is jelentkezik a kutatás iránt. Ezt bizonyítják a vitában elhangzottak. Megállapítható, hogy a felszólalók nagy felelősségérzettel szölk az előttünk álló feladatok végrehajtása

során felmerülő tennivalóinkról és elismeréssel a kutatók eredményeiről. Tudjuk, hogy a kutatás és a gyakorlat kapcsolata nem egyszerűsíthető le évenkénti egyszeri találkozásokra. Rendszeres kapcsolatra van szükség, mégis biztosak vagyunk abban, hogy az ilyen jellegű találkozások, mint az elmúlt másfél nap segítik a jobb, közvetlen kapcsolatok kialakulását. Biztosak vagyunk abban, hogy a következő hetekben érdeklődők keresik fel az előadókat egy-egy kérdésről bővebb tájékozódást szerezni, mint amit 10 percben el lehetett mondani. Az előadóknak pedig további erőt ad az ülészakon tapasztalt érdeklődés a további munkájukhoz. Ez az érdeklődés arra biztat bennünket, hogy több lehetőséget teremtsünk a kutatói eredmények közzétételére. Nagyon jó véleményeket hallunk a piros füzetekről és reméljük hogy ugyanilyen szeretettel fogadják majd a zöld, a barna és még több színű füzetünket. Szeretnénk azonban, ha mind többen élnének azzal a lehetőséggel is, hogy tanulmányozzák a füzetek alapjául szolgáló témákat bővebben kifejtő jelenségeket is.

Köszönöm az előadóknak azt a 10 percet, amelyben egész év, esetenként több év munkáját összegezték. Csak aki próbálta, az tudja, hogy milyen nehéz ilyen rövid idő alatt elmondani mindent, amit szeretnénk. Köszönöm a hallgatóság nevében a szervezőbizottság munkáját, amellyel ilyen rövid idő alatt lehetővé tették a kutatási eredmények áttekintését, megismerését. Végül megköszönöm a hallgatóság figyelmes érdeklődését. Meggyőződésem, hogy jelentősen hozzájárult ahhoz a szemléleti egységnek a kialakulásához, amely a cselekvési összhangban nélkülözhetetlen.

A burkolt gyökerű csemeték alkalmazása — minden látszólagos előnye ellenére — csak igen kis mértékben terjed Ausztriában. Ennek okát a bécsi egyetemen tavaly ősszel tartott szemináriumon abban látták, hogy az ilyen csemetenevelés követelményei ellentétben állnak a felhasználásával. A nevelés, kiszállítás gazdaságossága kis méretű és erős burkolatot igényel, az erdősítés ennek az ellenkezőjét. Hiába tesz a burkolt gyökerzet nagyobb mértékű gépi ültetést lehetővé, a gyakorlat szívesebben használja a kapát. A burkolt gyökerű csemeték eddig csak laza, homok és általában tápanyagban szegény talajon váltak be. Kötött talajon fennáll a kifagyás veszélye, ha az ültetés nem elég mély. Előfordul, hogy a burkolt gyökerű csemete kiváló kezdeti növekedés után később 80—90%-ban is kipusztul. Ennek okát a túl erős papírhüvelyben látják, amely megakadályozza a gyökerek terjeszkedését és a csemete szabályszerűen éhenpusztul. Vékonyabb burkolat pedig nem állja a nevelést. Lejtős területen külön hátrány, hogy a burkolat nem engedi kifejlődni a támasztógyökereket.

(AFZt 1978. 9/10. Ref.: Jérôme R.)

A lapban megjelent tanulmányok szerzői: dr. Adorján József tud. főmunkatárs, ERTI, Kaposvár; dr. Gál János egyetemi tanár, EFE, Sopron; Gerzsényi Katalin tud. munkatárs, ERTI, Budapest; Gébert Pál műszaki ügyintéző, ERTI, Budapest; dr. Járó Zoltán főigazgató-helyettes, ERTI, Budapest; dr. Kákosy Tibor tud. munkatárs, OMI, Budapest; dr. Majer Antal egyetemi tanár, EFE, Sopron; dr. Pagony Hubert tud. osztályvezető, ERTI, Budapest; Szentkúti Ferenc igazgatóhelyettes, Erdőrendezőség, Pécs; dr. Szepesti László főigazgató-helyettes, ERTI, Budapest; Tóth István erdőmérnök, Vác.